

Motion till riksdagen

1989/90:So608

av förste vice talman Ingegerd Troedsson m.fl. (m)

Statsbidraget till kristna förskolor

I de flesta västländer är det självklart att föräldrar skall kunna välja en förskola med kristen inriktning eller en kristen skola för sina barn. Det finns också många sjukhem eller vårdhem med en kristen inriktning.

I Sverige är motsvarande möjligheter utomordentligt begränsade. Vi har under en följd av år föreslagit betydande förbättringar i detta avseende utan att någon förbättring har skett. Vi återkommer därför med förslag som är ägnade att avsevärt förbättra möjligheterna att driva kristna förskolor, skolor eller sjukhem utan att det blir dyrare för den enskilde.

Kristna förskolor får inte missgynnas

Samfund, ideella organisationer och föräldrakooperativ kan numera få statsbidrag för sin förskoleverksamhet under förutsättning att den finns med i den kommunala barnomsorgsplanen, att förskolan är öppen minst åtta timmar om dagen och att den *inte* drivs av svenska kyrkans församlingar.

Det innebär att katolska församlingar, mosaiska trosbekännare, frikyrkor och ideella organisationer i övrigt kan få statsbidrag för heltidsförskolor. Svenska kyrkans förskolor är däremot helt undantagna för möjligheten till statsbidrag till såväl hel- som deltidförskolor.

Det är enligt **vår** mening också orimligt att deltidförskolor endast skall kunna få statsbidrag om de drivs av kommunen, däremot inte av t.ex. kristna organisationer. Många föräldrar har en stark önskan att deras barn skall få del av kristen förskoleverksamhet med lek, ansvarstagande, gemenskap, bön och andakt. Vi har svårt att se varför inte en församling skall få anordna sådan utan diskriminerande statsbidragsregler. Nuvarande regler innebär ju att hela kostnaden för deltidförskolan (för svenska kyrkan också för heltidsförskolan) faller på församlingen, samtidigt som dess medlemmar får vara med att betala kommunala deltidförskolor.

Kyrkomötet har redan hösten 1986 hemställt hos regeringen om sådana förändringar av gällande lagstiftning att statsbidrag skall kunna utbetalas för barnomsorg bedriven av svenska kyrkan. Inget har dock vidtagits i frågan från regeringens sida.

Vi föreslår därför att även deltidförskolor som drivs av svenska kyrkan eller annan huvudman skall få rätt till statsbidrag. Deltidförskolor bör dess-

utom få samma andel av de verkliga kostnaderna täckta genom statsbidrag som heltidsförskolorna.

Mot. 1989/90
So608

Vidare bör även heltidsförskolor som drivs av svenska kyrkan få samma rätt till statsbidrag som andra heltidsförskolor.

Underlätta bildandet av kristna friskolor

Sverige har i dag ett mycket litet antal fristående skolor. Ända är fristående skolor en del av de förpliktelser Sverige åtagit sig inom ramen för internationella konventioner. Vi är för vår del övertygade om att fristående skolor skulle verka vitaliserande på hela skolväsendet.

För att över huvud taget kunna få statsbidrag skall en fristående skola ha fungerat i tre år. Detta innebär mycket stora ekonomiska uppoffringar för föräldrar eftersom de samtidigt på sina skattesedlar måste betala kostnaderna för den offentliga skolan. För att statsbidrag skall utgå krävs också att den fristående skolans utbildning skall utgöra ett "önskvärt" komplement till utbildningen inom det allmänna skolväsendet. Där är alltså uttryckligen de fristående skolornas förmodade nytta för det allmänna som är avgörande för om statsbidrag skall utgå eller inte.

Ett sådant synsätt kan vi givetvis inte ställa upp på. Det är i stället föräldrarnas och elevernas önskemål och krav som måste utgöra utgångspunkten.

Statsbidrag måste också utgå till kristna och andra fristående gymnasieskolor.

Detta blir möjligt om de statliga och kommunala bidragen för utbildning läggs om så att de följer elevernas val av skola. Denna rätt till bidrag skall gälla oavsett om valet är en fristående skola eller ett val av skola inom det offentliga skolsystemet.

Mångfald inom sjukhemsvården

För den som långvarigt är bunden vid sjuksängen och inte längre kan stanna kvar i sitt eget hem är det särskilt viktigt att kunna påverka vårdens utformning och inriktning. Detta är dock i dag få förunnat. Patienten anvisas i allmänhet en plats av landstinget eller hänvisas hit eller dit. Mycket få har ekonomiska möjligheter att själva välja sjuk- eller vårdhem.

Sjuk- och vårdhemmen betalas med landstingsskatt. De enskilda sjukhem som finns lever ofta farligt även om patienterna trivs och de normalt kostar väsentligt mindre än de landstingsdrivna. De är nämligen helt beroende av landstingens större eller mindre välvilja. Många enskilda sjukhem har fått uppleva att kontrakten med landstingen sägs upp eller endast förnyas för ett år i taget. Under sådana förhållanden ter det sig knappast möjligt att öppna enskilda eller rörelsedrivna sjukhem med viss inriktning, även om det finns ett stort intresse för detta.

Vi vet att det skulle betyda mycket för människors trygghet och livskvalitet om möjligheter i stället öppnades för de långtidssjuka att på lika villkor välja mellan många olika sjukhem med olika utformning eller inriktning. Också sjukhem med t.ex. en kristen inriktning skulle säkerligen tillkomma. Invandrare med annan trosuppfattning där deras eget språk talas och deras egen religion utövas.

Detta bör ske genom en utbyggnad av den allmänna och obligatoriska sjukförsäkringen till en sjukvårdsförsäkring. Väljer patienten landstingets sjukhem tillfaller sjukvårdsförsäkringen landstingets kassa. Väljer patienten i stället ett enskilt eller rörelsedrivet sjukhem, kanske i någon församlings regi, följer sjukvårdsförsäkringen med patienten dit. Patientens egen avgift skulle i båda fallen bli densamma.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen beslutar att svenska kyrkans och andra deltidsskolor som drivs av annan huvudman än kommunen skall få samma statsbidrag som de kommunala deltidsskolorna.

2. att riksdagen beslutar att även svenska kyrkans heltidsskolor skall få samma statsbidrag som de kommunala heltidsskolorna.

[att riksdagen hos regeringen begär förslag till nya statsbidragsbestämmelser till kristna och andra fristaende grundskolor och gymnasieskolor utifrån principen om att stöd skall utgå på samma sätt som stöd utgår till skolor i offentlig regi.¹]

[att riksdagen hos regeringen begär förslag till en allmän och obligatorisk sjukvårdsförsäkring, där försäkringen följer patienten också vid val av alternativa sjukhem med t.ex. kristen inriktning.²]

Stockholm den 18 januari 1990

Ingegerd Troedsson (m)

Anders Björck (m)

Filip Fridolfsson (m)

Göran Åstrand (m)

¹ 1989/90:Ub219

² 1989/90:Sf248